

Оцінка рівня та масштабів бідності населення України, її вплив на рівень життя в умовах євро інтеграції

Метою даної статті є визначення найбільш важливих проблем бідності, аналіз сучасного стану та розвитку цих явищ в економіці України. Виявлення основних шляхів подолання бідності, які дозволять створити умови для забезпечення достатнього життєвого рівня населення, формування середнього класу, недопущення надмірної диференціації населення за рівнем доходів.

Сьогодні к найбільш важливим питанням в Україні, відносяться проблеми бідності населення, від вирішення яких залежатиме забезпечення сталого економічного розвитку та підвищення добробуту людей. Соціальна сфера знаходиться в дуже скрутному положенні, і це не дає можливості реально стримувати процеси депопуляції населення та тих при яких створюються умови для збільшення кількості бідних. Бідність приймає великі масштаби, у наслідок чого виникають вогнища соціальної напруги. І саме усунення першопричин цих та інших негативних явищ стає однією з найбільш важливих задач. Її вирішення дасть можливість підвищити показники соціально-економічного розвитку і відкриє перспективи можливого вступу нашої країни в майбутньому до ЄС.

На сучасному етапі політика доходів населення є досить проблемною, оскільки існує ще багато питань, які потребують свого вирішення. Вона повинна забезпечувати підтримку реальних доходів усіх громадян, тому що саме це дозволить забезпечити відповідну якість та рівень життя. Для підвищення реальних доходів населення, а саме заробітної платні, та збільшення її частки в сукупних доходах, умови створило - економічне зростання, яке відбувалося в нашій державі в останні роки. Разом з цим, слід відмітити, що загальний рівень доходів у країні залишається ще дуже низьким. Залишається низькою, відповідно до світової практики, частка заробітної платні у валовому внутрішньому продукті та собівартості продукції. Наприклад, у ВВП упродовж останніх років вона становила менш 45 %, тоді як в країнах ЄС – у середньому 65 %. Майже половина працівників великих та середніх підприємств, ще на початку минулого року отримувала заробітну платню, яка була нижчою за прожитковий мінімум встановлений державою, а саме 365 гривень. Зберігаються значні борги із виплати заробітної плати. Основні причини цього: дуже високі податки, невміле керування, незбалансована фінансова політика та інші. Тобто можемо казати, що в сфері доходів населення існує ще багато проблем. Умовно вони можуть бути поділені на три великих групи: заборгованість з виплат заробітної плати; різка диференціація населення за рівнем доходів; високий рівень тінізації економіки.

Заборгованість з виплат заробітної плати тягарем переходить з одного року до іншого і як наслідок, дуже негативно відображається на рівні життя населення та добробуту нації в загалі. Тому що саме заробітна плата є доходом, який створює сукупний платоспроможний попит населення, а він в свою чергу визначає структуру та подальший розвиток виробництва. Якщо казати про досягнення світових та європейських стандартів з цього питання, то слід відмітити, що у нас, наприклад, рівень погодинної заробітної плати складає 0,65 євро, в державах ЄС - 14-22 євро, таким чином ми бачимо орієнтири до яких треба прагнути.

Різка диференціація населення за рівнем доходів дуже негативно впливає на умови в яких ще не зміцнені позиції середнього класу, цей прошарок дуже незначний в нашому суспільстві, а саме він є основою стабільності країни. Поляризація доходів створює внутрішню напругу всієї держави в цілому, що безумовно викликає занепокоєність. Соціальна структура українського суспільства сьогодні складається з бідних, малозабезпечених, середніх, а також багатих прошарків населення. За коефіцієнтом співвідношення найбагатших та найбідніших людей, Україна посідає одне з перших місць, воно складає 30 : 1, тоді як в державах ЄС 5-7 : 1 при порозі соціальної стабільності 10 : 1. Виходячи з цього, держава повинна проводити обґрунтовану та зважену соціальну політику, яка дозволила б з початку зменшити, а в подальшій перспективі взагалі усунути таку ситуацію.

Ключовою перешкодою подальшого розвитку нашої держави є глибока тінізація економіки. В Україні, за даними експертних оцінок, частка тіньової економіки в ВВП коливається з 40 до 80 %, хоча є і більш оптимістичні оцінки - 20% (Держкомстат). При існуванні тіньової економіки загальний обсяг податків, який повинен потрапити до бюджету, розподіляється на все меншу кількість людей працюючих в легальному секторі економіки. В результаті відбуваються процеси, які гальмують соціально-економічний розвиток держави. Тому подолання проблем, до яких призводить тіньова економіка дозволить поліпшити соціальний клімат у суспільстві, підвищити рівень доходів та забезпечити соціальний захист громадян, а відтак створити умови для боротьби з бідністю. Це в свою чергу дозволить забезпечити стале економічне зростання та реалізацію євро інтеграційного вибору України.

У підсумку хотілося б зазначити, що нагромадженні у суспільстві проблеми пов'язані з рівнем та масштабами бідності, свідчать про неефективну політику, яка проводилася з цих питань, в останні роки, нашою державою. Для подолання такого негативного соціально-економічного явища, як бідність, необхідно розробити нові підходи пов'язані зі зміною системи соціального захисту населення, удосконалення соціальної інфраструктури, яка була б здатна забезпечити для нього мінімальні соціальні гарантії. Наслідком проведення всіх цих дій стане зростання рівня життя значної маси населення.